

ЗМІСТ

1. ЯК КЕРУЄШ СВОЇМИ ГРІШМИ САМЕ ТИ?	9
2. ТОЖ ЩО ТАКЕ ГРОШІ?	13
3. ПОМІРКУЙ ПРО СВОЇ ГРОШІ	20
4. СКЛАДАЄМО БЮДЖЕТ	34
5. ЯК ЗАРОБЛЯТИ ГРОШІ	40
6. ВИТРАЧАЙ З РОЗУМОМ	53
7. ПОКУПКИ ТА ПРОДАЖІ ОНЛАЙН	68
8. ТЕЛЕФОНИ, ІГРИ, ЗАСТОСУНКИ	72
9. ПОВЕРНЕННЯ ПОКУПОК І ГРОШЕЙ (УНИКАЙ РИЗИКУ)	82
10. РОЗВАГИ	88
11. ЯК ДАРУВАТИ ПОДАРУНКИ	93
12. БЛАГОДІЙНІСТЬ	96
13. ПОЧНИ ЗАОЩАДЖУВАТИ	100

14. БАНК І ТИ	110
15. РОБОТА І ЗАРПЛАТА	124
16. ФІНАНСИ СТУДЕНТІВ	133
17. ОПЛАТА РАХУНКІВ	138
18. ОРЕНДА ТА ІПОТЕКА	142
19. ПОЗИКИ	147
20. АЗАРТНІ ІГРИ	159
21. ІНВЕСТИЦІЇ	161
22. СТРАХУВАННЯ	166
ДОПОМОГА І ПОРАДА	175
СЛОВНИЧОК	177
ПОКАЖЧИК	194

Бліцтест

1. Чи завжди ти знаєш точно, скільки грошей у тебе є?

- А. Ні. Я просто витрачаю гроші, доки вони є, і спиняюся, коли вони закінчуються.
- Б. Плюс-мінус. Я маю приблизне уявлення про те, скільки в мене грошей.
- В. Так. Я веду записи про те, скільки отримую і скільки витрачаю.

2. Чи буває так, що грошей у тебе стає обмаль?

- А. Так. Подеколи мені доводиться позичати в рідних і друзів.
- Б. Майже ніколи. Я намагаюся планувати свої витрати.
- В. Ніколи. У мене завжди є відкладена певна сума на непередбачувані витрати.

3. Чи відкладаєш ти кошти на щось особливе?

- А. Ні. Я і заощадження — непоєднувані речі.
- Б. Подеколи. Але часто я здаюся і натомість усе витрачаю.
- В. Так. Я відкладаю певну суму щотижня, допоки не назбираю потрібну суму.

4. Тобі подарували значну суму грошей. Що зробиш?

- А. Носитиму гроші з собою на випадок, якщо заманеться щось купити.
- Б. Зберігатиму в безпечному місці вдома.
- В. Покладу гроші на банківський рахунок*, тоді вони приноситьимуть відсотки, і сума зростатиме.

5. Тобі на очі потрапила пара суперового взуття. Як ти діятимеш?

- А. Придбаю негайно — аж нетерплячка бере, щоб взуття стало моїм.
- Б. Перш ніж купувати, перевірю, чи не вдасться придбати його дешевше.
- В. Візьму час на роздуми. А раптом вирішу витратити гроші на щось інше?

* Про банківські рахунки читай у розділі 14.

Відповіді

Більшість відповідей «А»

Щоби стати експертом у питанні грошей, тобі доведеться пройти чималий шлях. Проте не хвилюйся: ти вже на старті!

Більшість відповідей «Б»

Зазвичай ти ставишся до грошей помірковано, проте є ще чимало корисних навичок, котрі можна опанувати.

Більшість відповідей «В»

Ти вже ощадливо ставишся до грошей, але завдяки цій книжці неодмінно дізнаєшся для себе щось нове.

ТОЖ ЩО ТАКЕ ГРОШІ?

2

Що ти уявляєш, коли думаєш про гроші?
Перед очима постає картинка стосика монет
і пачки купюр? Чи, може, ти думаєш про децю
невидиме — що можна переслати легеньким
натиском з банківської картки чи смартфона?

З плином століть форма грошей змінювалася
багато разів, а нині — навіть швидше. Тож як
трансформувалися гроші до сьогодні? Ось для
тебе оглядовий тур історією грошей, від давніх
часів до сьогодення...

ОБМІН ТОВАРАМИ

Упродовж кількох тисячоліть люди не
користувалися грошми. Натомість щоб
отримати потрібне (наприклад верблюда), вони
пропонували щось інше на обмін (скажімо кіз).
Це явище відоме як бартер.

МУШЛІ, БОБИ І НАМИСТО

Близько трьох тисяч років тому знайшлися торговці, яким сяйнула блискуча ідея. Замість обмінюватися справжніми речами, вони почали використовувати предмети, що уособлювали товари на обмін. В Індії та Африці у вжитку були мушлі каури. Ацтеки з Центральної Мексики для торгівлі користувалися какао-бобами, а деякі племена індіанців — корінних мешканців Північної Америки — послуговувалися кольоровими намистинами, які називали «вампум».

МЕТАЛЕВІ МОНЕТИ

Металеві монети вперше з'явилися на території сучасної Туреччини близько 600 р. до н. е. Згодом давні греки та римляни карбували власні монети — іншими словами, валюту. На римських монетах красувалося зображення голови

імператора як доказ того, що грошам можна довіряти. Поступово всі країни світу створили власну валюту.